

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 355/2012-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ľ. T., Z. T., obaja bytom R., a T. T., D., zastúpených advokátom JUDr. M. C., Advokátska kancelária, Ž., pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 97/2004 a postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 204/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ľ. T., Z. T. a T. T. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. júna 2012 doručená sťažnosť Ľ. T., Z. T. a T. T. (ďalej len „sťažovatelia“) pre namietané porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 97/2004 a postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 204/2011.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia 27. augusta 2004 podali na okresnom súde návrh o určenie, že nie sú dané dôvody vydedenia. Okresný súd v uvedenej veci sťažovateľov rozhodol rozsudkom z 20. septembra 2010, proti ktorému podali sťažovatelia v zákonnej lehote odvolanie.

Sťažovatelia uvádzajú, že *„3. 6. 2011 vec bola predložená odvolaciemu súdu“*, a z petitu sťažnosti vyplýva, že odvolacie konanie je vedené pod sp. zn. 10 Co 204/2011.

Podľa vyjadrení sťažovateľov ich občianskoprávna vec nebola do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu právoplatne skončená a domnievajú sa, že postupom konajúcich súdov došlo k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy.

Sťažovatelia argumentujú, že *porušenie ich základného práva spočíva „v neprimeraných časových prietahoch spôsobených nečinnosťou súdu“*, a sú toho názoru, že vo veci konajúce súdy porušili ich základné právo *„podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“*.

Sťažovatelia na základe toho v sťažnosti žiadajú, aby ústavný súd vo veci rozhodol nálezom, v ktorom by vyslovil porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 97/2004 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 204/2011, priznal im primerané finančné zadost'učinenie v sume 5 000 € každému zo sťažovateľov osobitne (3 000 € za porušenie ich základného práva postupom okresného súdu a 2 000 € postupom krajského súdu, pozn.), ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovatelia namietajú zbytočné prietahy v postupe konajúcich súdov vo veci návrhu na určenie, že nie sú dané dôvody vydedenia, a ďalej aj to, že ich vec nebola ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu právoplatne skončená. Ústavný súd zistil, že v čase vydania tohto rozhodnutia prebieha odvolacie konanie, ktoré začalo predložením veci odvolaciemu súdu 3. júna 2011.

1. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu sp. zn. 12 C 97/2004

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je požiadavka smerovania sťažnosti proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok slúžiaci na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Judikatúra ústavného súdu sa konštantne opiera o východisko, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (napr. II. ÚS 26/95).

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti (napr. IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 41/07, II. ÚS 46/07, I. ÚS 96/07, II. ÚS 214/08) prezentuje už ustálený záver, že základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa poskytuje ochrana len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu predložená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného základného práva došlo alebo porušenie v tomto čase ešte trvalo.

Pokiaľ ide o prvostupňové konanie v občianskoprávnej veci sťažovateľov, toto bolo skončené prijatím rozsudku okresného súdu z 20. septembra 2010 (doručený právnomu zástupcovi sťažovateľov 18. októbra 2010, pozn.), ktorý bol napadnutý opravným prostriedkom sťažovateľov a spolu so spisovým materiálom predložený nadriadenému súdu na rozhodnutie 3. júna 2011.

Sťažnosť sťažovateľov obsahujúca námietku porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v označenom konaní bola ústavnému súdu doručená 7. júna 2012 (na poštovú prepravu podaná 4. júna 2012), teda po prijatí

prvostupňového rozhodnutia a po predložení podaného opravného prostriedku nadriadenému súdu.

V čase podania sťažnosti už okresný súd nedisponoval právomocou vo veci konať, pretože táto bola prijatím rozsudku a predložením uplatneného opravného prostriedku prenesená na krajský súd. Okresný súd teda v danej etape konania už nemohol ovplyvniť priebeh napadnutého konania a ani porušiť základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Prijatím prvostupňového rozhodnutia a predložením podaného odvolania so spisovým materiálom nadriadenému súdu vykonal okresný súd všetky relevantné úkony smerujúce k nastoleniu právnej istoty sťažovateľov a svoju úlohu v tomto smere splnil.

Možnosť domáhať sa ochrany základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy podaním sťažnosti ústavnému súdu, a to vo vzťahu k postupu okresného súdu, bola pre sťažovateľov časovo ohraničená obdobím, počas ktorého prebiehalo v ich veci prvostupňové konanie.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je sťažnosť považovaná za zjavne neopodstatnenú vtedy, ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia orgánu verejnej moci v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a vychádzajúc z podstaty a účelu základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd sťažnosť v časti námietky porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v označenom konaní posúdil ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju v zmysle ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po jej predbežnom prerokovaní odmietol (obdobne napr. II. ÚS 24/06, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 300/08).

2. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu sp. zn. 10 Co 204/2011

Ústavný súd po preskúmaní tejto časti sťažnosti sťažovateľov konštatuje, že ju bolo potrebné odmietnuť tiež z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Z judikatúry ústavného súdu totiž vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 35/01, III. ÚS 103/05). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovел (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že dĺžka napadnutého konania (rok a jeden mesiac) sama osebe nemá takú ústavne relevantnú intenzitu, aby bolo možné po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie označeného základného práva sťažovateľov, preto sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (podobne napr. I. ÚS 96/2011, III. ÚS 541/2011).

Z uvedených dôvodov ústavný súd o sťažnosti sťažovateľov rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nebráni sťažovateľom obrátiť sa opätovne so sťažnosťou na ústavný súd, ak by v budúcnosti v napadnutom konaní dochádzalo k zbytočným priet'ahom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. augusta 2012